

OsaajaKS-ohjauskeskustelu

Tälle lomakkeelle on koottu OsaajaKS-ohjauksessa hyväksi havaittuja ohjauskeskustelun sisältöjä sekä ohjauskeskustelun rakennetta. Jokainen ohjaustilanne on yksilöllinen. Kaikki OsaajaKS-ohjaajat ovat erilaisia ja luovivat ohjaustilanteissa eteenpäin eri tavoin, enemmän tai vähemmän järjestelmällisesti, yhdessä ohjattavan kanssa häntä kuunnellen. OsaajaKS-ohjauksessa on tavoitteena antaa ohjattavalle aikaa, huomiota ja kunnioitusta, rohkaista ja auttaa, mutta ei tehdä tai päättää hänen puolestaan.

Tuloksena yksilöllisiä, asiakaslähtöisiä polkuja eri tahojen yhteistyönä.

1. Ohjaustilanteen aloitus, tutustuminen ja luottamuksen rakentaminen

- **Esittäytymiset ja keskustelun aloitus:** kerrotaan, millaisessa tilanteessa ollaan. Ohjaus on ilmaista eikä velvoita mihinkään.
- **Luottamuksellisuus:** keskustelun osapuolet ovat vaitiolovelvollisia. Asioita ei kirjata mihinkään, ellei asiakas itse sitä halua.
- **Keskustelun eteneminen:** käydään läpi miten ohjauskeskustelu mahdollisesti etenee, millaisia teemoja ja asioita voidaan käsitellä, ja millainen on mahdollinen lopputulos.
- **Tarkennetaan keskustelun tavoite:** mihin asioihin ohjauksella pyritään saamaan vastausta, ratkaisua tai suuntaa. Mihin asioihin asiakas kaipaa tietoa, neuvontaa tai ohjausta?

2. Taustatietojen kartoitus

- **Koulutus- ja työhistoria:** mitä ohjattava on tehnyt tähän mennessä; aikaisemmat opinnot, valmiit tutkinnot, keskeytyneet opinnot, korttikoulutukset, työkokemus ja työsuhteet
- **Mahdolliset keskeytyneet opinnot:** ovatko opintojen keskeytymisen aiheuttaneet syyt vielä ajankohtaisia?
- Tutkinnon osien ja YTO-opintojen tilanne, jos ammatillinen tutkinto on jäänyt kesken
- **Perhe ja elämäntilanne:** esim. perhetilanne, asuinpaikka, opintoihin kulkeminen, lastenhoito
- **Aiempi palaute:** millaista palautetta ohjattava on saanut aikaisemmissa opinnoissa tai työssä oppimisesta ja osaamisesta
- **Opiskelussa huomioitavia asioita / opiskelutaidot:**
 - Onko aikaisemmissa opinnoissa ilmennyt erityisen tuen tarpeita?
 - Kielitaitovaatimukset
 - Opiskelutaidot (itseohjautuvuus, motivaatio, tietotekninen, matemaattinen, kielellinen)
 - Opiskelussa tarvittavat välineet: tietokone, www-yhteys
 - Työ- ja toimintakyky: onko terveydellisiä tai muita seikkoja, joita pitäisi huomioida opiskelussa tai työssä (vuorotyö, SORA-lainsäädäntö)

3. Tulevaisuus: ohjaustarve, ajatukset tulevaisuudesta, kiinnostuksen kohteet, tavoitteet

- **Kiinnostuksen kohteet:** millaiset työtehtävät kiinnostavat tai ovat tärkeitä? Mitä ohjattava toivoo työltä tai opiskelulta? Mikä ala kiinnostaa?
- Mikä ala/työtehtävä ei vaikuta kiinnostavalta tai on poissuljettu eri syistä (esim. vuorotyö, terveydelliset asiat yms.)?
- **Aiemmin hankittu osaaminen:** miten mm. työssä, opiskelussa ja harrastuksissa hankittu osaaminen on hyödynnettävissä opinnoissa tai tulevaisuuden työssä? Onko aikaisemmassa osaamisessa asioita, joita haluaa edelleen jatkaa, esim. asiakaspalvelu?
- **Perhe- ja elämäntilanne:** millaisiin muutoksiin on valmis suhteessa työhön tai opiskeluun? Onko mahdollisuutta tarvittaessa vaihtaa paikkakuntaa?
- **Opintojen aikainen toimeentulo:** eri mahdollisuudet ja vaihtoehtojen esittely. Asiakas keskustelee omasta tilanteestaan tarkemmin omavalmentajan/asiantuntijan kanssa.
- **Alan opiskelun ja työtehtävien avaaminen:** keskustellaan siitä, millaista alan opiskelu ja alalla työskentely on, millaisiin työtehtäviin tutkinto antaa valmiuksia, ja millä aloilla on töitä tai pulaa työntekijöistä.

4. Muut palvelut, jotka voivat tukea alalle tai (tutkinto)koulutukseen hakeutumista ja työllistymistä

- **Työkokeilu** tukee kiinnostavan alan työhön tutustumista, kielitaidon parantamista ja alalle hakeutumiseen motivoitumista.
- **Koulutuskokeilu** tukee alan opintoihin, koulutuksiin, tutkintoihin, työtehtäviin ja opiskeluun tutustumista.
- Ammatinvalintapsykologin palvelut, uraohjaus, valmennukset
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut (jos monialainen ohjaustarve)
- **Oppilaitosten** tutustumispäivät ja avoimet ovet –tapahtumat, koulutusinfot ja messut, oppilaitosten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut
- **Lyhytkestoiset koulutukset:**
 - hankkeiden tarjonta, esim. OsaajaKS-palveluketjun lyhytkoulutukset
 - avoimen korkeakoulutuksen tarjonta: JYU Avoin, JAMK, HUMAK
 - vapaan sivistystyön tarjonta
 - työvoimakoulutukset, ammatilliset lyhytkoulutukset, aloihin tutustuttavat koulutukset, korttikoulutukset (esim. EA1, työturvallisuus, hygieniapassi, anniskelupassi, tulityökortti, tieturva, sähkötyöturva, ammattipätevyydet)
 - työnhakuvalmennukset

5. Vaihtoehdot

Kun ala, opinnot tai "suunta" ovat selvillä:

- Katsotaan hakuaikoja, tutkintoja, tarjontaa oppilaitosten www-sivuilla, haussa olevaa työvoimakoulutusta
- Käydään läpi opintojen rahoittamisen ja toimeentulon vaihtoehtoja

6. Lopuksi

- **Yhteenvedo käydystä keskustelusta:** mistä keskusteltiin? Mikä on jatkosuunnitelma? Tiedätkö mitä teet seuraavaksi? Eri vaihtoehtojen kertaaminen.
 - Mahdollinen kooste asiakkaan luvalla asiakkaan sähköpostiin ja omavalmentajalle (kuva tai kirjallinen yhteenvedo). Yhteenvedoon voidaan koota keskustelussa käydyt linkit, hakuohjeet, materiaalit, osoitteet.
- **Palaute:** oliko ohjauksesta apua? Millaista palautetta haluaisit antaa? Ole yhteydessä tarvittaessa!

Ohjauskeskustelun tuloksena erilaiset ja yksilölliset polut

Eri vaihtoehtoja:

- korkeakouluun (esim. avoimen opinnot + työkokeilu + korkeakouluhaku)
- ammatilliseen koulutukseen (esim. työkokeilu + koulutuskokeilu + haku koulutukseen (tutkintoon/tutkinnon osaan), oppisopimuskoulutukseen, työvoimakoulutukseen)
- työvoimakoulutusten ja -valmennusten mahdollisuudet

On muistettava, että asiakkaan hakureitteihin vaikuttaa aikaisempi osaaminen, koulutus ja opintojen aikaiset etuusvaihtoehdot.